

**การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง**
**Developing Reading Comprehension Skills Using the 6 steps ladder Technique
for Matthayom 3 Students at Bunyawat Wittayalai School, Lampang Province**

วันที่รับบทความ: 10 ก.ย. 68

วันที่แก้ไขบทความ: 26 พ.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 31 ม.ค. 69

นพรัตน์ ดวงมีวัน¹

Nopparat Duangmiwan¹

เอกนรินทร์ สีฝุ่น²

Eknnarin Seefun²

ณัฐนรินทร์ เมธีวุฒินันท์ ภาณุภัทรธนวัฒน์³

Nathanarin Methivuthinan Phanuphatthanawat³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น และ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จำนวน 4 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบประเภทอัตนัยจำนวน 5 ข้อ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 1 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น โดยใช้สถิติในการวิจัย คือ 1) ค่าดัชนีความสอดคล้อง 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 58.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 96.67 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนพัฒนาการ อยู่ระหว่าง 5-6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.33 และ 2. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

¹Bachelor of Education, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (ผู้ประพันธ์บทความ)

²Lecture, Department of Thai Language, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University. (Corresponding author)

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

³Assistant Professor, Department of Thai Language, Faculty of Education, Lampang Rajabhat University

โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นพบว่า คะแนนการประเมินโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และค่า S.D เท่ากับ 0.14 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ทักษะการอ่าน, การอ่านจับใจความสำคัญ, เทคนิคบันได 6 ขั้น

Abstract

This study aimed to develop Grade 9 students' reading comprehension skills using the Six-Step Ladder Technique at Bunyawat Wittayalai School, Lampang Province. The specific objectives were: (1) to compare students' achievement before and after the implementation of reading comprehension instruction using the Six-Step Ladder Technique, and (2) to investigate students' satisfaction with the learning process. The participants comprised 4 students from room no. 3/7, selected through purposive sampling. The research instruments included: (1) a pre-test and post-test consisting of ten multiple-choice items and five subjective questions, (2) a three-hour lesson plan on reading for main ideas, and (3) a student satisfaction questionnaire regarding the learning activities employing the Six-Step Ladder Technique. Data were analyzed using the index of congruence, mean, and standard deviation.

The results of the study indicated that: The learning achievement of Matthayom Suksa 3 students at Bunyawat Wittayalai School improved after participating in the reading comprehension lessons using the 6 Step Ladder Technique. The average pre-test score was 58.33, while the average post-test score increased to 96.67. It was evident that the post-test scores were significantly higher than the pre-test scores, with developmental gains ranging between 5-6 points, accounting for 38.33 percent. The students' satisfaction toward the learning management on reading for main ideas using the Six-Step Ladder Technique showed an overall mean score of 4.69 with a standard deviation of 0.14, which falls within the highest level of satisfaction.

Keywords: Reading Skills, Reading Comprehension, 6 Step Ladder Technique

บทนำ

กระบวนการสื่อสารประกอบด้วยทักษะสำคัญ ได้แก่ การฟัง การพูด การเขียน และการอ่าน ในบรรดาทักษะการสื่อสารดังกล่าวนี้ ทักษะการอ่านถือเป็นรากฐานที่มีบทบาทไม่น้อยไปกว่าทักษะอื่น เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ ขยายประสบการณ์ และสร้างความเพลิดเพลินทางอารมณ์ได้อย่างมีคุณค่า ขณะที่รูปแบบของการอ่านก็มีรูปแบบหลากหลายตามจุดประสงค์ของผู้อ่าน เช่น อ่านเพื่อค้นหาหาความรู้ อ่านเพื่อความบันเทิง อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง ตลอดจนอ่านเพื่อคิดวิเคราะห์และประเมินค่า นอกจากการจำแนกตามจุดประสงค์ของการอ่านดังกล่าวแล้ว ยังสามารถจำแนกตามขั้นตอนและกระบวนการอ่านได้ด้วย เช่น การอ่านเพื่อให้เข้าใจภาพรวมของเรื่องที่อ่าน การอ่านแบบข้ามเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญ การอ่านอย่างละเอียด การอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อจับข้อมูลหรือประเด็นสำคัญ และการอ่านเพื่อสรุปความ นอกจากนี้ยังอาจจำแนกตามระดับความเข้าใจซึ่งมีรูปแบบการอ่านหลากหลาย อาทิ การอ่านเพื่อรู้เนื้อหา การอ่านเพื่อตีความ การอ่านเพื่อประเมินค่า และการอ่านอย่าง

สร้างสรรค์ โดยเฉพาะทักษะการอ่านจับใจความสำคัญถือเป็นหัวใจของการทำความเข้าใจบทอ่านอย่างลึกซึ้ง และมีความสำคัญเป็นลำดับต้นของการสอนอ่าน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากเมื่อผู้เรียนเริ่มอ่านได้คล่องแคล่ว การอ่านจับใจความสำคัญจึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกสรรข้อมูล วิเคราะห์ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย และสามารถสรุปสาระสำคัญได้อย่างมีเหตุผล ทักษะนี้จึงเป็นรากฐานสำคัญของการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อผู้เรียนทุกระดับ (แวมมูรา เหมือนนิล, 2538) โดยเฉพาะผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่านสูงกว่าระดับประถมศึกษาที่ผ่านมา เพราะต้องเผชิญเนื้อหาที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ความสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี และได้รับการฝึกฝนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนในสาระต่าง ๆ ที่ต้องเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยเตรียมความพร้อมต่อการเรียนรู้ในสาระวิชาอื่น ๆ กับทั้งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น และยังอาจส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญด้วย

ด้วยความสำคัญของการอ่านที่มีต่อผู้เรียนดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชีวิตชีวิตที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านโดยตรง ได้แก่ ท 1.1 ม.3/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ท 1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า เรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ท 1.1 ม.3/6 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/7 วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง ท 1.1 ม.3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และ ท 1.1 ม.3/9 ตีความและประเมินคุณค่า แนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) สาระสำคัญและตัวชี้วัดที่กล่าวมานี้ สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งหมายให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการอ่านอย่างลึกซึ้ง มีทักษะการอ่านจับใจความ สามารถวิเคราะห์โครงสร้างข้อความ และประเมินค่าข้อมูลได้อย่างถูกต้อง อันเป็นทักษะพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น แต่สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านในปัจจุบันกลับพบว่า ยังประสบกับปัญหาบางอย่าง ทั้งจากสภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนที่เน้นการอธิบายเนื้อหาเพียงผิวเผิน มากกว่าการฝึกทักษะเชิงกระบวนการ ทั้งนี้ ในการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจะต้องฝึกฝนผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนค่อย ๆ สร้างความเข้าใจด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ด้วยสภาพดังกล่าวมานี้จึงส่งผลให้ผู้เรียนยังไม่สามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดในระดับที่คาดหวังได้อย่างทั่วถึง รวมถึงนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ด้วย (ปิยะวัติ วังชัย, 2567)

เมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนดังกล่าวมาข้างต้น ผลการศึกษาของนักวิชาการในปัจจุบันสะท้อนให้เห็นสอดคล้องกันว่า สถานศึกษาหลายแห่งรวมถึงโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ให้ความสำคัญกับการสอนทักษะการอ่านจับใจความสำคัญอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการประเมินในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังพบว่า นักเรียนจำนวนหนึ่งมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญอยู่ในระดับปาน

กลางถึงระดับต่ำ โดยมีปัญหาที่พบกล่าวคือ ผู้เรียนไม่สามารถระบุประเด็นสำคัญของเรื่องได้อย่างชัดเจน ไม่สามารถลำดับเรื่องราวจากเนื้อหาที่อ่าน หรือไม่สามารถวิเคราะห์โครงสร้างข้อความเพื่อหาความเชื่อมโยงของข้อมูลได้ ปัญหานี้มักมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น การขาดทักษะกระบวนการอ่านอย่างเป็นขั้นตอน วิธีการสอนของผู้สอน บางส่วนที่ยังเน้นการบอกเล่าและเฉลยคำตอบมากกว่าการฝึกอ่านอย่างเป็นระบบ การที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับบทอ่านที่หลากหลาย ตลอดจนความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคนในด้านพื้นฐานทางภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ยืดหยุ่น และช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความอย่างเป็นระบบ เทคนิค “บันได 6 ขั้น” ถือเป็นหนึ่งในแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองปัญหานี้ได้ดี เนื่องจากออกแบบให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลำดับขั้น จากขั้นที่ง่ายไปสู่ขั้นที่ซับซ้อน เช่น การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้น การหาคำสำคัญ การวิเคราะห์สาร การจัดลำดับข้อมูล การสรุปใจความสำคัญทั้งใจความสำคัญหลักและใจความสำคัญรอง และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อสรุป เทคนิคดังกล่าวช่วยเสริมทักษะการคิดระดับสูงและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น (เสกสันต์ ผลวัฒน์, 2564) การจัดการเรียนรู้ดังที่กล่าวมานี้ น่าจะช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์การอ่านของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัยที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ขณะเดียวกันข้อควรพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือ แม้เทคนิคบันได 6 ขั้นจะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านในหลายพื้นที่ แต่ยังคงงานวิจัยที่ศึกษาผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมในบริบทของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดลำปางโดยเฉพาะ รวมถึงความเหมาะสมของการนำเทคนิคนี้ไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนที่มีระดับความสามารถด้านการอ่านต่างกัน การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาประสิทธิผลของเทคนิคบันได 6 ขั้นที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน รวมถึงการสร้างและการพัฒนาแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับบริบทจริง และยังมุ่งหวังให้สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย และต่อวงวิชาการด้านภาษาไทยต่อไป

ในปีการศึกษา 2567 มีการทดสอบความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าคุณภาพของผู้เรียนส่วนหนึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (ปิยะวัติ วังซ้าย, 2567) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนยังมีข้อจำกัดด้านทักษะการอ่านอยู่ในหลายประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านตีความและวิเคราะห์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การใช้กลยุทธ์ในการอ่าน และการสร้างเสริมแรงจูงใจในการอ่าน ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งในรายวิชาภาษาไทยและรายวิชาอื่นที่ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ โดยผลการเรียนของผู้เรียนมีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐานที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นข้อจำกัดในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอย่างชัดเจน และยังสะท้อนถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และทำความเข้าใจข้อมูลของผู้เรียนว่ายังอยู่ในระดับที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้หรือสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ

เพื่อให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจข้อมูล ข่าวสาร และเรื่องราวในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในช่วงก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารูปแบบและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการอ่านจับใจความสำคัญพบว่า การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยเสกสรรค์ พลวัฒนะ ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ มีลำดับขั้นตอนชัดเจน ทั้งยังสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น โดยเมื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านแล้วพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถทำข้อสอบได้แม่นยำขึ้น ทั้งยังเป็นการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (เสกสรรค์ พลวัฒนะ, 2564)

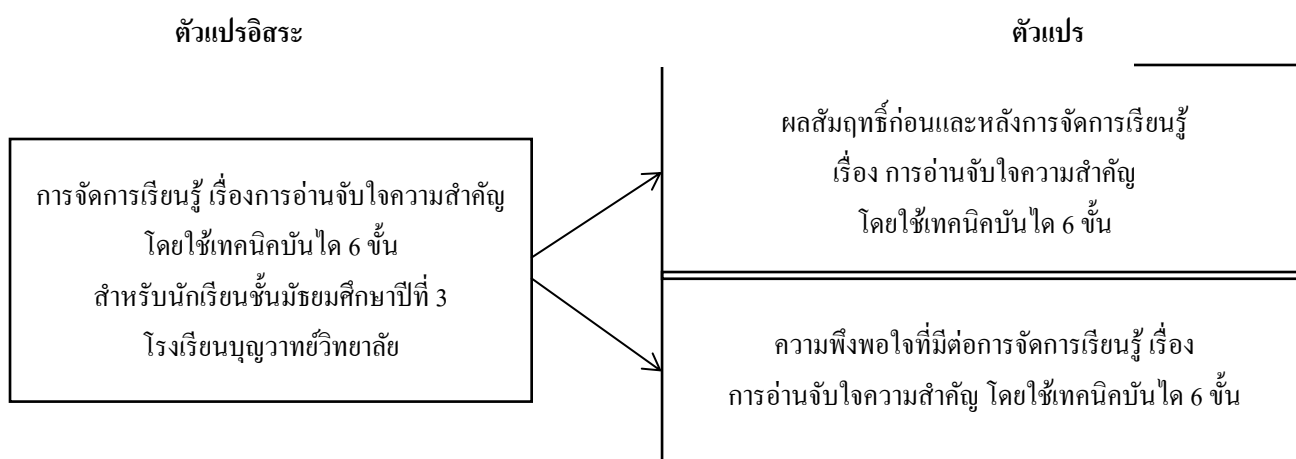
การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น นับเป็นการใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เป็นวิธีสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้ดี ผู้เรียนสามารถคาดเดา เข้าใจแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาไทย เพราะสามารถพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียนไปพร้อม ๆ กัน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการอ่านจับใจความดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชาพร มินทยักษ์ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets ในระดับมาก การศึกษาของ สิริวันรัตน์ น้อยเจริญ (2564) ที่พัฒนาผลการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม SWIH ก็พบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ดีขึ้นอย่างชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ ภัทรพงศ์ จำปาวาน เกษทิพย์ศิริชัยศิลป์ และปณิศา จันทร์ปาละ (2566) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการอ่านตามลำดับขั้นของเทคนิคบันได 6 ขั้นช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการจับประเด็นสำคัญและสรุปความได้ดีขึ้นอย่างเด่นชัด และการศึกษาของ ทิฆัมพร ตอพล และสิทธิพล อาจอินทร์ (2567) ที่ศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอาคิระ ร่วมกับเทคนิคบันได 6 ขั้นพบว่า นักเรียนมีคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ขณะเดียวกันการศึกษาของ สุวิพงษ์กร โพธิ์สาระ และโสธยา วิมลสถิตพงษ์ (2567) รายงานไว้สอดคล้องกันว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการอ่านเป็นขั้นตอน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและสามารถตีความข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องอีกหลายเรื่องยังสะท้อนสอดคล้องกันว่า ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ระหว่างอ่าน อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาภาพรวมพบว่าการวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาผู้เรียนทั่วไป และดำเนินการในพื้นที่หรือระดับชั้นที่แตกต่างจากช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อีกทั้งหลายงานใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับสื่อเทคโนโลยี ซึ่งแตกต่างกับบริบทของการวิจัยครั้งนี้ ที่ผู้วิจัยมุ่งใช้เทคนิคการอ่านด้วยบันได 6 ขั้นในรูปแบบดั้งเดิมกับผู้เรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้านการอ่าน เพื่อชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาการอ่านด้วยเทคนิคใดเทคนิคหนึ่งเพียงรูปแบบเดียวก็อาจจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านได้ด้วยเช่นกัน

จากการทบทวนงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น แม้เทคนิคบันได 6 ขั้นจะได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลายระดับชั้น แต่ยังพบช่องว่างขององค์ความรู้หลายประการ ได้แก่ การขาดงานวิจัยที่ดำเนินการกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในบริบทของโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ซึ่งมีเงื่อนไขด้านผู้เรียนและสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ งานวิจัยที่เคยศึกษามาก่อนหน้านี้ส่วนใหญ่เน้นศึกษาผู้เรียนทั่วไปและยังไม่ครอบคลุมผู้เรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยตรง อีกทั้งยังขาดการประเมินประสิทธิผลของเทคนิคบันได 6 ขั้นในรูปแบบดั้งเดิมที่ไม่ได้ผสมผสานสื่อเทคโนโลยี ตลอดจนยังไม่มีงานที่ตรวจสอบทั้งผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของผู้เรียนควบคู่กันในบริบทดังกล่าว ยิ่งไปกว่านั้น ยังไม่พบงานวิจัยที่ใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นกับบทอ่านที่มีความซับซ้อนตามมาตรฐาน ท 1.1 ในระดับชั้น ม.3 อย่างชัดเจน ช่องว่างเหล่านี้จึงสะท้อนถึงความจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ และด้วยความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นสภาพของปัญหา และมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีประสบการณ์การเรียนรู้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย

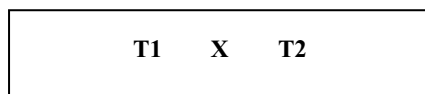
กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบการดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว แต่ได้ทำการทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียน และพิจารณาผลการทดสอบโดยนำคะแนนการทดสอบช่วงก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล เพื่อพิจารณาถึงความแตกต่างและพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีการดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม
2. ทดสอบก่อนการทดลอง (T1)
3. ทดลองโดยการให้ตัวแปรอิสระ (X)
4. ทดสอบหลังการทดลอง (T2)
5. สรุปผลการทดลองและการเปรียบเทียบผลการทดสอบ T1 และ T2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จำนวน 44 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จำนวน 4 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และมีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และประเภทอัตนัยจำนวน 5 ข้อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น จำนวน 1 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวน 3 ชั่วโมง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย
3. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2) วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

3) สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และเป็นแบบทดสอบประเภทอัตนัย จำนวน 5 ข้อ

4) นำเสนอแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบแบบทดสอบ พร้อมทั้งประเมินแบบทดสอบตามตารางวิเคราะห์เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of Item Objective Congruence : IOC) แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ให้คะแนนเท่ากับ +1 ถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
- ให้คะแนนเท่ากับ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
- ให้คะแนนเท่ากับ -1 ถ้าแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

5) ปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6) นำผลคะแนนการทดสอบของนักศึกษาทดลองมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ จากนั้นสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอนในการสร้างและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา และแนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2) ศึกษาแนวทางการสร้างและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3) ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง

4) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ทักษะการใช้ภาษา จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ เนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

5) ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองใช้มาพิจารณาตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง

3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น
- 3) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นซึ่งเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามหลักของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์ระดับความพึงพอใจดังนี้
 - 5 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด
 - 4 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจมาก
 - 3 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจปานกลาง
 - 2 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อย
 - 1 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
- 4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์
- 5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีวิธิดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามกระบวนการวิจัย ดังนี้

1. ปรึกษากับครูพี่เลี้ยง สอบถามปัญหาที่พบเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง
2. กำหนดปัญหา คำถามวิจัย และเลือกนวัตกรรมที่เหมาะสมกับปัญหา
3. ศึกษาเนื้อหาเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อนำไปสร้างและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้
4. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคบันได 6 ขั้น
5. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น
6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุง และแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. ติดต่อประสานงานกับครูพี่เลี้ยงที่เป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล
8. ดำเนินการทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนการเรียนรู้

9. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ตามที่ได้ออกแบบไว้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 3 สัปดาห์

10. ดำเนินการทดสอบ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ หลังการเรียนรู้

11. ดำเนินการนำแบบประเมินความพึงพอใจ ให้ผู้เรียนประเมินหลังสิ้นสุดการเรียนรู้

12. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางการวิจัย สรุปผลการวิจัยและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น แล้วจัดทำเล่มรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนจากผู้เชี่ยวชาญเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง

2. การวิเคราะห์สัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย

3. การวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ที่มีการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ใช้การวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง มีจุดประสงค์ของการวิจัย 2 ประการ คือ ประการที่ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย และประการที่ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 4 คนซึ่งมีผลการเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาตามแนวคิดเทคนิคบันได 6 ขั้น 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน โดยเครื่องมือทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นตามหลักวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปใช้จริง

เทคนิคการสอนด้วยบันได 6 ขั้น ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนโดยสรุปดังนี้ ขั้นตอนแรก ผู้เรียนสำรวจเนื้อหาเบื้องต้น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมของเรื่อง และฝึกการคาดเดาว่าจะพบข้อมูลใดในเนื้อหา ขั้นตอนที่สอง ผู้เรียนจะฝึกตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมายและสร้างความพร้อมทางความคิดก่อนเข้าสู่กระบวนการอ่านจริง ขั้นตอนที่สาม ผู้เรียนจะฝึกอ่านอย่างละเอียด เพื่อค้นหาคำตอบตามคำถามที่กำหนดไว้ รวมทั้งค้นหาประเด็น

สำคัญและรายละเอียดที่จำเป็น ขั้นตอนที่ดี หลังจากอ่านเสร็จ ผู้เรียนจะสรุปเนื้อหาโดยใช้ภาษาของตนเองอย่างสั้น กระชับ และชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ตรวจสอบความเข้าใจและทำให้เห็นภาพรวมของเรื่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ดี การเชื่อมโยงและอภิปราย โดยผู้เรียนจะนำเนื้อหาที่สรุปได้ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ประสบการณ์เดิม หรือสถานการณ์รอบตัว พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในห้องเรียน เพื่อขยายกรอบความคิดและมุมมองที่ลึกซึ้งขึ้น และขั้นตอนที่หก ถือเป็นขั้นสุดท้าย คือ การขึ้นประเมินและสะท้อนคิด ผู้เรียนจะพิจารณาความเข้าใจของตนเอง ประเมินประสิทธิภาพการอ่านของตนเอง และสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ในการอ่านครั้งต่อไป กระบวนการทั้งหมดนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ สรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากหลักการสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยนำไปออกแบบจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ สรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเด็น

1. สรุปคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกับพบว่า ระดับคะแนนหลังเรียนที่ใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้บันได 6 ขั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพการเรียนรู้สูงขึ้น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนผลการเรียนก่อนและหลังเรียน

ผู้เรียนกลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	จำนวนคะแนนที่ เพิ่มขึ้น	ร้อยละ ของการพัฒนา
คนที่ 1	8	14	6	40.00
คนที่ 2	9	15	6	40.00
คนที่ 3	9	14	5	33.33
คนที่ 4	9	15	6	40.00

จากตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนทั้ง 4 คน ซึ่งคะแนนก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 58.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 96.67 สะท้อนให้เห็นพัฒนาการด้านทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น โดยผู้เรียนทุกคนมีคะแนนสูงขึ้นตั้งแต่ 5-6 คะแนน คิดเป็นร้อยละการพัฒนาเท่ากับ 38.33 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราการพัฒนาที่สูงสำหรับผู้เรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้านทักษะการอ่าน ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เทคนิคบันได 6 ขั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยผู้เรียนจัดกระบวนการคิดเป็นลำดับขั้นตอน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจลำดับเหตุการณ์ เข้าใจประเด็นสำคัญ และสามารถสรุปสาระได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งกิจกรรมออกเป็นขั้นตอน เช่น การตั้งคำถาม การค้นหาคำสำคัญ การตีความ และการสรุปใจความ ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านในเชิงกระบวนการ (process-oriented reading) นอกจากนี้ ยังแสดงถึงพัฒนาการในระดับรายบุคคลที่เพิ่มขึ้นในอัตรา

ใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทุกคนตอบสนองต่อรูปแบบการสอนในทิศทางเดียวกัน แม้จะมีพื้นฐานต่างกัน ในช่วงก่อนเรียน แต่หลังจากที่ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีเดียวกัน ผู้เรียนก็สามารถผ่านกระบวนการคิดที่มีระบบจนเกิดการเรียนรู้ที่มีผลลัพธ์ใกล้เคียงกันได้ สอดคล้องกับแนวคิด Interactive Reading Model ซึ่งชี้ว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านได้เมื่อได้รับการฝึกทั้งทักษะแบบ Bottom-up และ Top-down ไปพร้อมกัน ในภาพรวม ตารางที่ 1 แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าการใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นช่วยเสริมสร้างความเข้าใจข้อความและเพิ่มทักษะการจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสำหรับผู้เรียนที่ต้องการการฝึกฝนเป็นขั้นตอน หรือผู้เรียนที่มีปัญหาในการสรุปประเด็นของข้อความ

2. สรุปผลการวิจัยด้านความพึงพอใจต่อเทคนิคการสอน

ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ดังรายละเอียดนำเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เรียนเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตัวชี้วัด	ความพึงพอใจ ก่อนเรียน ($\bar{x}$)	ความพึงพอใจ หลังเรียน ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานหลัง เรียน (S.D.)	ระดับความพึง พอใจหลังเรียน
1. ความเข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้	3.10	4.70	0.16	มากที่สุด
2. ความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้	3.25	4.75	0.12	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมการเรียนรู้	3.05	4.60	0.15	มากที่สุด
4. ความชัดเจนของสื่อการเรียนรู้และใบงาน	3.40	4.70	0.14	มากที่สุด
5. ความพึงพอใจโดยภาพรวม	3.20	4.69	0.14	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจหลังเรียนสูงขึ้นในทุกด้านเมื่อเทียบกับก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นมีประสิทธิภาพในการสร้างแรงจูงใจและเพิ่มคุณภาพประสบการณ์การเรียนรู้ ความเข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นหลังเรียน (เฉลี่ย 4.70) บ่งชี้ว่าวิธีการสอนตามลำดับขั้นช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นแนวทางการอ่านอย่างชัดเจน เป็นระบบ และสามารถนำไปใช้จริงได้ เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า คะแนนด้านความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ที่สูงที่สุด (เฉลี่ย 4.75) สะท้อนว่ากิจกรรมตามเทคนิคบันได 6 ขั้นที่นำมาใช้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีลักษณะของการตั้งคำถาม กระตุ้นความคิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการสรุป

ใจความด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือ Active Learning ที่เน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนและความชัดเจนของสื่อการสอนก็มีพัฒนาการสูงหลังเรียนเช่นกัน แสดงว่าวิธีการจัดลำดับขั้นช่วยให้ผู้เรียนรู้ว่าตนเองต้องทำอะไรในแต่ละช่วงกิจกรรมการอ่าน ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ดังระดับความพึงพอใจโดยรวมจาก 3.20 เป็น 4.69 ซึ่งให้เห็นว่าผู้เรียนรับรู้ถึงประโยชน์และประสิทธิภาพของเทคนิคบันได 6 ขั้นทั้งในด้านความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และผลลัพธ์ในการเรียนรู้ โดยสรุป จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าเทคนิคบันได 6 ขั้นไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แต่ยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้อย่างชัดเจน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการคิดเป็นร้อยละของการพัฒนาเท่ากับ 38.33 สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ที่จัดเป็นขั้นตอนตั้งแต่การตั้งคำถาม การค้นหาคำสำคัญ ไปจนถึงการสรุปใจความ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ โครงสร้างข้อความและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.14) โดยเฉพาะด้านความสนใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และความเข้าใจขั้นตอนการเรียนรู้ ซึ่งมีคะแนนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าเทคนิคบันได 6 ขั้นมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี กล่าวโดยสรุป เทคนิคบันได 6 ขั้นเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและทัศนคติในการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับผู้เรียนที่มีปัญหาเฉพาะได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผลการวิจัยโดยรวมชี้ให้เห็นว่า เทคนิคบันได 6 ขั้นเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญในบริบทการศึกษาไทย โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเผชิญกับข้อมูลจำนวนมากและต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ การใช้เทคนิคนี้จึงนับเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีศักยภาพสูงในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และควรได้รับการส่งเสริมให้นำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาวิธีการสอนอื่น ๆ ที่เน้นกระบวนการคิดเป็นสำคัญในอนาคต

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยที่พบ ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. การอภิปรายผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 58.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 96.67 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนพัฒนาการ อยู่ระหว่าง 5-6 คะแนน คิดเป็นร้อยละการพัฒนาเท่ากับ 38.33 แสดงว่าผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ หลังการจากเรียนรู้ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น จึงเป็นผลให้ผู้เรียนมีระดับผลคะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ภัทรพงศ์ จำปาวัน เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์ และปณิศา จันทร์पालะ (2566) ที่พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น

ร่วมกับการสะท้อนคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคนิคการสอนดังกล่าว ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ดีขึ้น โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับ การวิจัยของ สุวิงศกร โพธิ์สาระ และ ศโรชา วิมลสถิตพงษ์ (2567) ซึ่งพัฒนาการความสามารถการอ่านจับ ใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคอนเปือ อำเภอสว่าง คอม จังหวัดอุดรธานี พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ที่สอน โดยใช้ เทคนิคบันได 6 ขั้น มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น และยังมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้โดยมีคะแนนหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน นอกจากนี้พบว่ามีผลสอดคล้องกับการวิจัยของ พิชชาอร มินทยักษ์ (2565) ซึ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับแบบฝึกหัด ออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่าการนำเทคนิคบันได 6 ขั้น ไปสอนร่วมกับการใช้แบบฝึกหัดออนไลน์ ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ดังพบ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนยังมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก และในการศึกษาของ ชลธิชา แฉวนอนิ้ว และอรอนุดร ธรรมจักร (2565) ที่พัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบ ฝึกทักษะด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า หลังการใช้เทคนิคดังกล่าวผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าเทคนิคการสอนด้วยบันได 6 ขั้น ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านสูงขึ้นอย่างชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เทคนิคบันได 6 ขั้นเป็นแนวทางการสอนหรือเทคนิคการสอนหนึ่งซึ่ง เป็นที่รู้จักแพร่หลายนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่งานวิจัยหลายฉบับยืนยันว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้เทคนิค ดังกล่าวมีระดับคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ นำไปใช้นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความสำคัญเพิ่มขึ้นในระดับที่น่าพอใจ แสดงให้เห็น ว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ออกแบบนั้นมีขั้นตอนชัดเจน และยังส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ชี้ให้เห็นว่า เทคนิคการจัดการเรียนรู้ด้วยบันได 6 ขั้น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหา สรุปสาระสำคัญ และตีความข้อความ ได้ดีขึ้น จึงถือเป็นเทคนิคการสอนที่ตอบสนองต่อการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ และจะยิ่งน่าสนใจมากขึ้นเมื่อนำไปบูรณาการใช้กับเทคนิคการสอนรูปแบบอื่น

2. การอภิปรายความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น พบว่าคะแนนการประเมินโดยรวมมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และค่า S.D เท่ากับ 0.14 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ ชลธิชา แฉวนอนิ้ว และอรอนุดร ธรรมจักร (2567) ในการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ที่พบว่าเทคนิคบันได 6 ขั้นนั้นไม่เพียงช่วย ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้น ทว่ายังมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับ มากสอดคล้องกันด้วย นอกจากนี้ในการศึกษาของ มณีนรินทร์ บุญลุม ะพิน ชูชื่น และศิริพร อยู่ประเสริฐ (2567)

ที่ศึกษาพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับเกมการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังเรียนมีระดับสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และผู้เรียนยังมีระดับความพึงพอใจด้วยเทคนิคการเรียนรู้ดังกล่าวในระดับมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบปกติ และขณะเดียวกันยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พิษชาอร มินทยักษ์ และน้ำทิพย์ อ่องอาจวนิชย์ (2565) ที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Liveworksheets สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้นดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคดังกล่าวนี้ ยังส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ โดยมีระดับความพึงพอใจสูงขึ้นอย่างเด่นชัด

จากที่อภิปรายมาข้างต้นสะท้อนว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนอาจพิจารณานำไปใช้เพียงเทคนิคเดียว หรืออาจนำไปบูรณาการกับเทคนิคอื่นก็ได้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิผลการเรียนรู้สูงขึ้น ผู้เรียนมีความเห็นว่าการบวนการเรียนรู้มีขั้นตอนชัดเจน สนุก น่าสนใจ จึงช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สึกเชิงบวกและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ต่อวิชาภาษาไทย นอกจากนี้เทคนิคบันได 6 ขั้นยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันเป็นเทคนิควิธีที่ควรได้รับการเผยแพร่ให้มากขึ้น เพราะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและเห็นประโยชน์จากการเรียนรู้ ส่งผลให้ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่องดังที่พบในงานวิจัยหลากหลายระดับ ซึ่งสะท้อนว่าเทคนิคนี้เป็นแนวทางการสอนที่สามารถสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัยได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน นอกจากนี้ นักเรียนยังมีการพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความสำคัญเพิ่มขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ระบุว่าเทคนิคบันได 6 ขั้นช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปสาระสำคัญ วิเคราะห์ และตีความข้อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ขณะเดียวกัน การเรียนรู้ด้วยเทคนิคดังกล่าวยังสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน มีขั้นตอนชัดเจน และทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนสูงสุด (คะแนนเฉลี่ย 4.69) สะท้อนว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและเสริมประสิทธิผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดหลายประการที่ควรพิจารณา ได้แก่ จำนวนกลุ่มตัวอย่างเพียง 4 คน ซึ่งอาจส่งผลต่อความน่าเชื่อถือที่มีต่อผลการวิจัย ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้ที่จำกัดทำให้ยังไม่สามารถประเมินผลลัพธ์ในระยะยาวได้ และการวิจัยไม่มีการใช้กลุ่มควบคุม จึงไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าความก้าวหน้าของผู้เรียนเกิดจากเทคนิคบันได 6 ขั้นเพียงอย่างเดียวหรือมีปัจจัยอื่นร่วมด้วย อีกทั้งบริบทของโรงเรียนที่จำกัดอาจทำให้ผลการศึกษายังไม่สามารถสะท้อนถึงการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนอื่น ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยในอนาคตควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และศึกษาในบริบทที่หลากหลาย และพิจารณาการบูรณาการเทคนิคบันได 6 ขั้นเข้ากับสื่อหรือรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิค

บันได 6 ขั้นเพียงเทคนิคเดียว ทั้งนี้เพื่อยืนยันประสิทธิผลและความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ควรรู้จักตั้งคำถามให้นักเรียนสังเกต หรือสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนให้ดี เนื่องจากอาจทำให้นักเรียนเกิดความกังวลในการอ่านงานประเภทต่าง ๆ ที่มีจำนวนหน้าค่อนข้างมากได้ ครูต้องเป็นผู้กระตุ้นนักเรียนตลอดเวลาในการทำการเรียนการสอน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรช่วยเหลือแนะนำ รวมถึงใช้คำถามกระตุ้นความคิด ยกตัวอย่างการตั้งคำถามและตอบคำถามบ่อยครั้ง เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการนำไปปฏิบัติตามได้มากขึ้น

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนซับซ้อน ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการบริหารจัดการด้วยการแบ่งเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมภายในชั่วโมง โดยแต่ละขั้นตอนไม่ควรใช้เวลาเกิน 10 นาที

4. ครูผู้สอนควรหมั่นสังเกตและตรวจสอบการทำกิจกรรมตามขั้นตอนเทคนิคบันไดทั้ง 6 ขั้นของผู้เรียน ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมตอบข้อสงสัยและแก้ไขข้อผิดพลาดของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยด้านรูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

2. ควรศึกษาเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้นเพียงเทคนิคเดียว หรือนำไปใช้ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการอ่านจับใจความสำคัญ เช่น เทคนิค SQ4R เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้

3. ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น กับบทอ่านขนาดยาวประเภท หรือบทอ่านที่มีเนื้อหาหลากหลายมากขึ้น เพื่อศึกษาว่าเทคนิคบันได 6 ขั้นสามารถใช้พัฒนาการอ่านได้ครอบคลุมบทอ่านทุกประเภทหรือไม่ หรือใช้กับบทอ่านประเภทใดได้ดีที่สุด

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

- ชลธิชา แฉวนอนงิ้ว, และอรอนุตร ธรรมจักร. (2567). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้แบบฝึกทักษะด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมรียุโรปถัมภ์ชัยภูมิ. *วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 9(1), 17-28.
- ทิมมพร ตอพล, และสิทธิพล อาจอินทร์. (2567). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบอาคิตะ ร่วมกับเทคนิคบันได 6 ขั้น. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 47(2), 30-46.
- ปิยะวัติ วังซ้าย. (2567). ครูผู้สอนหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย, สัมภาษณ์.
- พิชชาอร มินทักย์. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์ม *Liveworksheets* สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาโท). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิชชาอร มินทักย์, และน้ำทิพย์ ่องอาจาณิษฐ์. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกหัดออนไลน์บนแพลตฟอร์มไลฟ์เวิร์กชีตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*. 10(1), 27-40.
- ภัทรพงศ์ จำปาวาน, เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์, และปณิศา จันทร์ปาละ. (2568). การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความฉลาดรู้ด้านการอ่านด้วยเทคนิคบันได 6 ขั้นร่วมกับการสะท้อนคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*. 14(1), 156-171.
- มณีรินทร์ บุญดุม, ระพิน ชูชื่น, และศิริพร อยู่ประเสริฐ. (2567). ผลการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ร่วมกับกิจกรรมเกมการศึกษา. *วารสารวิชาการ มจร.บุรีรัมย์*. 9(3), 55-68.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2538). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สิรินรัตน์ น้อยเจริญ. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม *5W1H*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิงศกร โพธิ์สาระ, และโสธยา วิมลสถิตพงษ์. (2567). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคบันได 6 ขั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนเคือ อำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี. *วารสารศิลปะและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำมูล*. 13(3), 1-13.
- เสกสันต์ ผลวัฒน์. (2564). คู่มือฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

